

รายงานการวิจัยที่เกี่ยวของ

การวิจัยที่เกี่ยวของกับการวิจัยนี้ ได้มีผู้เคยทำมาแล้วไม่มากนัก ทั้งในประเทศไทย และต่างประเทศ สำหรับการวิจัยที่ได้เคยทำกันในเมืองไทยนั้น ส่วนมากมักจะเป็นเรื่องราว ที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา หรือทางมหาวิทยาลัยสงฆ์ ซึ่งกล่าวอย่างกว้าง ๆ ทั่วไปไม่ได้ เฉพาะเจาะจงว่าเป็นวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะ อย่างไรก็ตาม การวิจัยที่ได้นำมากล่าว ถึงในที่นี้จะมีบางส่วนเท่านั้นที่ตรงกับกรวิจัยครั้งนี้จริง ๆ แต่ก็ช่วยให้เห็นวิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัยแต่ละเรื่องและผลที่ได้จากการวิจัยนั้น ๆ รวมทั้งเนื้อหาสาระและข้อคิดเห็น ก็พอจะนำมาใช้เป็นแนวทางสำหรับการวิจัยครั้งนี้ได้เป็นอย่างดี การวิจัยเหล่านั้นมีดังต่อไปนี้คือ

ในปี พ.ศ.๒๕๐๐ นวลฉง เสวตเวช* ได้ทำการวิจัยเรื่อง "พุทธศาสนากับ การแนะนำ" โดยมีความมุ่งหมายที่จะศึกษาถึงความมุ่งหมายและเทคนิคในการสอนหลัก ธรรมของพระพุทธเจ้าและในการแนะนำ และเพื่ออธิบายถึงเทคนิคในการนำเอาหลักธรรม ของพระพุทธเจ้ามาใช้ในการแนะนำ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการค้นคว้า เรื่องที่จะศึกษานี้จากหนังสือ ต่าง ๆ ทางคานพุทธศาสนา และคานการแนะนำ ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ รวมทั้ง จากประสบการณ์ของตนเอง ส่วนผลของการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ความมุ่งหมายในการสอนหลัก ธรรมของพระพุทธเจ้าและความมุ่งหมายในการแนะนำนั้นตรงกัน ในแง่ที่มุ่งให้แก่บุคคล สามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข และเป็นฆลเมืองดีที่สังคมต้องการ สามารถแก้ไข ปัญหาชีวิตที่พอสถวร รู้จักปรับตัวให้เข้ากับสังคมและผู้อื่นได้ สำหรับเทคนิคในการสอนหลัก ธรรมของพระพุทธเจ้านั้น ส่วนใหญ่คล้ายคลึงกับเทคนิคในการแนะนำ จะต่างกันเฉพาะใน

*นวลฉง เสวตเวช, "พุทธศาสนากับการแนะนำ" วิทยานิพนธ์ประถอบ ปริญาครุศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย ปีการศึกษา ๒๕๐๐ .

ส่วนอีกน้อยเพื่อให้เหมาะสมกับกาลสมัยเท่านั้น ส่วนการปลูกฝังคุณธรรมและหลักธรรมลงในจิตใจคนนั้น เป็นสิ่งที่จะต้องกระทำเป็นอย่างยิ่งตั้งแต่ระดับที่เด็กเริ่มพูดได้จนเติบโตขึ้นเป็นลำดับ ทั้งนี้เพื่อจะได้เป็นการแก้ไขปัญหาทางด้าน การปรับตัวและความประพฤติของเด็กในลชนอยลง

ปีต่อมา ภิญโญ ศรีหงส์^๒ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความสนใจและทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีต่อพุทธศาสนา" เพื่อทำการสำรวจความสนใจและทัศนคติของนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้เวลาวิจัยแบบการสำรวจหาข้อเท็จจริง ด้วยการส่งแบบสอบถามไปยังนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๓ จำนวน ๑๐๕๐ คน จากโรงเรียนต่าง ๆ ทั้งชายและหญิง ในจังหวัดพระนครและธนบุรีรวม ๕ แห่ง ผลของการวิจัย ปรากฏว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อพุทธศาสนา และเห็นความจำเป็นในการศึกษาศาสนาและศีลธรรม แม้คำตอบมีน้อยที่แสดงความไม่ชอบเรียนวิชาศีลธรรม โคนอ้างว่าคะแนนน้อย นอกจากนี้นักเรียนเกือบทั้งหมดมีทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติธรรมะในพระพุทธศาสนา คือ ๕ เป็นธรรมะที่นักเรียนรู้จักมากที่สุด

ปี พ.ศ. ๒๕๐๒ สำเนา เจิมพร^๓ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "แนวการสอนพุทธศาสนากับแนวการสอนแบบใหม่" เพื่อมุ่งที่จะแสดงถึงหลักและปรัชญาทางการศึกษาและพุทธศาสนาอย่างกว้าง ๆ และเพื่อช่วยผู้ใหญ่เกิดความสนใจกันมากขึ้นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางพระพุทธศาสนากับการศึกษาต่อไป โดยใช้วิธีการวิจัยแบบสนทนาเรื่องราวจากหนังสือต่าง ๆ ทางศาสนา

^๒ ภิญโญ ศรีหงส์. "ความสนใจและทัศนคติที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีต่อพุทธศาสนา" วิทยานิพนธ์ประกอบปริญญาครุศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา ๒๕๐๑.

^๓ สำเนา เจิมพร. "แนวการสอนพุทธศาสนากับแนวการสอนแบบใหม่" วิทยานิพนธ์ประกอบปริญญาครุศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา ๒๕๐๒.

การศึกษ และทางคานพระพุทศศาสนาและคานแนะนำจากยูหรงคุณาธิหังทางคานการศึกษา และทางคานพุทศศาสนาควบ บลของการวิจิไปรากฎว่า ความมุงหมายทางการศึกษาและทางพุทศศาสนา เป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยที่ทางหลักการศึกษาเนนว่า ครูที่คักองเป็นยูที่รักการสอน มีวิชาความรู้ที่จะสอนเด็ก และมีบุคลิกลักษณะที่ดี ซึ่งตรงกับบุคลิกลักษณะของพระพุทศของค ส่วนในคานการสร้างหลักสูตรตามหลักการศึกษาเนนใหม่ และคานหลักการของพระพุทศของคเนน มีความสอดคล้องกันมาก และเป็นสิ่งที่พระพุทศของคทรงไข่มากอบ เพราะทางก็เริ่มมาจาชีวิตประจำวันหังสิ้น และคานนำสิ่งที่เห็นว่าเป็นเหมาะสมและจำเป็นต่อชีวิตเด็กหังในคานความเป็นอยูและการสังคห หังนี้ เพื่อให้เด็กเกิดการเรีนรู้อลคจนนำความรู้เนนมาในชีวิตประจำวันในสังคหใคอบางเหมาะสม

ปี พ.ศ. ๒๕๐๓ ราชี ทองสวัสดิ์ ใคทำการศึกษาเรื่อง "การอบรมศีลธรรมและพุทศศาสนาใโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนคในหัตศนคคิของครู" เพื่อคองการหรวบหัตศนคคิของอาจารย์ใหญ่และครูสอนศีลธรรม เกี่ยวกับการอบรมศีลธรรมและพุทศศาสนาใโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนค โดยใใช้วิธีการสัมภาษณ์อาจารย์ใหญ่และครูสอนศีลธรรมจำนวน ๑๕ คนใโรงเรียนหังชาบและหญิง ในจังหวัดพระนครและชนบุรี รวม ๔ แห่ง บลของการสัมภาษณ์สรุปใคว่า วัตถุประสงค์ใการสอนศีลธรรมและพุทศศาสนาส่วนใหญ่ คองการใให้นักเรีนนำความรู้ไปปฏิบัติจริง ๆ ใคอย่างถูกต้อง อาจารย์ใหญ่เห็นควยกับการใช้อุปกรคการสอนครูสอนทุกคน วัตถุประสงค์ใเรีนการสอนจากขอเขียนหังเนน ส่วนคานหลักสูตรเนน อาจารย์ใหญ่และครูเห็นว่ามีเนนหาซ้ำกันหัง ๓ ปี ทำใให้นักเรีนเบือหนาย ทางคานเวลาสอนที่กานคใหังเนน ครูส่วนใหญ่เห็นว่ามีคานเหมาะสมแล้ว

“ราชี ทองสวัสดิ์ . "การอบรมศีลธรรมและพุทศศาสนาใโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนคในหัตศนคคิของครู" วิหยาบิพนคประคอบปริญาครุศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตรจุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย ปีการศึกษา ๒๕๐๓ .

ในปีเดียวกันนี้ สุชา ชรรวมิตร^๕ ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การอบรมพุทธศาสนาและศีลธรรมทางบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น" เพื่อสำรวจว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนรัฐบาลชั้นนำในจังหวัดพระนครและธนบุรี ใ้รับการอบรมพระพุทธศาสนาและศีลธรรมจรทางบ้านอย่างไรบ้าง และผลที่ได้เป็นอย่างไร โดยทำการวิจัยแบบการสำรวจหาข้อเท็จจริงด้วยการส่งแบบสอบถามไปยังนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๒ - ๓ ทั้งชายและหญิง จำนวน ๑๐๔๐ คน จากโรงเรียนรัฐบาลชั้นนำ ๕ แห่ง และได้สัมภาษณ์ผู้ปกครองของนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามนั้นด้วย จำนวน ๒๕ คน ผลของการวิจัยปรากฏว่า เด็กส่วนมากได้รับการอบรมสั่งสอนให้มีคติหลักธรรมะต่าง ๆ ทางพุทธศาสนาและศีลธรรมอย่างสม่ำเสมอ บุคคลที่ทำหน้าที่อบรมนักเรียนที่บ้านมากที่สุด คือ บิดา มารดา ส่วนศาสนกิจที่ทางบ้านและนักเรียนปฏิบัติมากที่สุด คือ การศรัทธา ทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้แก่ผู้ล่วงลับไปแล้ว และทำบุญวันเกิด ศาสนกิจเหล่านี้มักจะทำกันเฉพาะในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและในโอกาสคล้ายวันเกิด สำหรับทัศนคติและความสนใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับเนื้อหาและคะแนนวิชาศีลธรรมอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี

ในปีเดียวกันนี้อีกเช่นกัน สุมาลี สุทนต์ปริศา^๖ ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การอบรมพุทธศาสนาและศีลธรรมทางบ้าน" เพื่อสำรวจว่า เขาชนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายใ้รับการอบรมทางพระพุทธศาสนาและศีลธรรมอย่างไรบ้าง ในด้านที่เกี่ยวกับการสอนหลักพระพุทธศาสนาและศีลธรรมทางบ้าน การปฏิบัติศาสนกิจต่าง ๆ ตลอดจนทัศนคติและความสนใจทางบ้านเกี่ยวกับการอบรมพระพุทธศาสนาและศีลธรรม โดยการส่งแบบสอบถามไปยังนักเรียน

^๕สุชา ชรรวมิตร. "การอบรมพุทธศาสนาและศีลธรรมทางบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น" วิทยานิพนธ์ประกอบปริญญาครุศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา ๒๕๐๓ .

^๖สุมาลี สุทนต์ปริศา. "การอบรมพุทธศาสนาและศีลธรรมทางบ้าน" วิทยานิพนธ์ประกอบปริญญาครุศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา ๒๕๐๓ .

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ - ๕ - ๖ จำนวนทั้งสิ้น ๔๓๔ คน จากโรงเรียนรัฐบาลทั้งชายและหญิง
ในจังหวัดพระนคร ๔ แห่ง และทำการสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียนที่ได้ตอบแบบสอบถามแล้ว
จำนวน ๒๕ คน ผลปรากฏว่าทางบ้านได้เอาใจใส่อบรมสั่งสอนเด็กให้เข้าใจพระพุทธศาสนา
อยู่เสมอ ทางบ้านได้อบรมให้เด็กปฏิบัติและมีคตินิยมธรรมต่าง ๆ อยู่เป็นประจำและผู้ที่อบรม
เขวชนทางบ้านส่วนมากได้แก่บิดา มารดา ส่วนศาสนกิจที่ทางบ้านปฏิบัติมากที่สุดคือ การ
ศึกษา การทำบุญเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้แก่ผู้ล่วงลับไปแล้ว สำหรับทัศนคติและความสนใจของ
ผู้ปกครองต่อวิชาศีลธรรมตลอดจนความเอาใจใส่ต่อการเรียนของเด็กนั้น อยู่ในเกณฑ์ที่พอ
สมควร

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๐๔ พระพรหม วัชรากัม" ได้ทำการศึกษาเรื่อง "การใช้
กิจกรรมในการสอนวิชาศีลธรรมสำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย" เพื่อทำการสำรวจว่า
ครูผู้สอนได้ใช้อุปกรณ์และกิจกรรมอย่างไรบ้างในการสอน นักเรียนมีความสนใจได้รับความ
รู้อย่างน้อยเพียงไร ผลของการเรียนการสอนได้เป็นไปตามความมุ่งหมายที่วางไว้ใน
แผนการศึกษาแห่งชาติหรือไม่ เป็นไปตามหลักสูตรเพียงไร โดยใช้วิธีการสังเกตการณ์
การสอนในโรงเรียนต่าง ๆ ๔ แห่ง เป็นโรงเรียนสาธิต ๑ แห่ง และโรงเรียนสตรี ๒ แห่ง
ผลของการวิจัย พบว่า การใช้กิจกรรมและอุปกรณ์การสอนศีลธรรมในขณะนั้นยังมีข้อบกพร่อง
อยู่หลายประการ เป็นต้นว่า ครูไม่ทราบวิธีใช้อุปกรณ์การสอน และครูไม่มีวิธีที่จะให้นักเรียน
เข้าร่วมกิจกรรม เป็นต้น

อีก ๑ ปีต่อมา สมถวิล อัจฉรินทร์" ได้ทำการศึกษาเรื่อง "การสำรวจการ
วัดผลวิชาศีลธรรมในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น" มีวัตถุประสงค์ที่จะสำรวจวิธีการวัดผลวิชา

"พระพรหม วัชรากัม. "การใช้กิจกรรมในการสอนวิชาศีลธรรมสำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย" วิทยานิพนธ์ประกอบปริญญาครุศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา ๒๔๐๔ .

"สมถวิล อัจฉรินทร์. "การสำรวจการวัดผลวิชาศีลธรรมในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น" วิทยานิพนธ์ประกอบปริญญาครุศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา ๒๔๐๕ .

ศีลธรรมในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ครูที่กำลังทำการสอนอยู่ในโรงเรียน
 รัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ ทั้งชาย หญิง และสหศึกษารวม ๒ โรงเรียน เป็นจำนวนทั้ง
 สิ้น ๒๐ คน ผลของการวิจัย ปรากฏว่า ครูมักจะทำการวัดผลในคราวสอบไล่ สอบกลางปี
 และสอบซ่อม มีครูเป็นส่วนน้อยที่จะทำการวัดผลนักเรียนก่อนจะขึ้นบทเรียนใหม่ หรือก่อนจะ
 หมดชั่วโมงสอน การวัดผลที่ทำกันอยู่ในขณะนั้น ยังนิยมวัดผลจากข้อเขียนเพียงอย่างเดียว
 ส่วนการวัดผลทางด้านพฤติกรรมยังไม่นิยมใช้กัน

ในปี พ.ศ.๒๕๐๖ ภัทรพร ทิพย์รักษา^๔ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความช่วยเหลือ
 ทางวิชาการที่ครูสอนสังคมศึกษาต้องการ" โดยมีความมุ่งหมายที่จะสำรวจความต้องการ
 ความช่วยเหลือทางด้านวิชาการ ของครูผู้สอนสังคมศึกษา โดยการส่งแบบสอบถามไปยังครู
 ที่สอนสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ - ๕ ในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ประเภท
 อะ ๑๔ โรงเรียน ผลการวิจัยปรากฏว่า ครูที่สอนสังคมโดยทั่วไป ต้องการที่จะมีส่วนร่วม
 ในการทำหลักสูตรและประมวลการสอนวิชาสังคมศึกษา เพื่อจะได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความ
 คิดเห็นและเสนอปัญหา ครูสังคมต้องการและเต็มใจที่จะให้มีการอบรมวิชาสังคมศึกษาปีละ
 ครั้ง ทั้งยังต้องการให้มีการปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับหนังสือแบบเรียนให้ถูกต้องและสอดคล้อง
 กับหลักสูตรฉบับปัจจุบัน และต้องการให้ทางโรงเรียนจัดห้องสังคมศึกษา เพื่อความสะดวก
 ในการสอนและการเก็บอุปกรณ์การสอน นอกจากนี้ยังเสนอให้นักศึกษานิสิตจุฬาลงกรณ์ที่เป็น
 ศูนย์รวมข่าวในความรู้และตอบปัญหาทางวิชาสังคมศึกษาแจกแก่โรงเรียนอีกด้วย ในตอนท้าย
 ครูสังคมได้ให้ความเห็นว่า ควรมีชั่วโมงสอนสัปดาห์ละไม่ต่ำกว่า ๑๔ ชั่วโมง เพราะต้องการเวลา
 สำหรับการเตรียมการสอนและศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม

^๔ ภัทรพร ทิพย์รักษา . "ความช่วยเหลือทางวิชาการที่ครูสอนสังคมศึกษาต้องการ"
 วิทยานิพนธ์ประกอบปริญญาครุศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ปีการศึกษา ๒๕๐๖

ปี พ.ศ.๒๕๐๔ จิตรบุญรวม เยาววัฒนา^{๑๐} ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การสำรวจปัญหาและอุปสรรคในการสอนวิชาสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น" เพื่อรวบรวมปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการสอนวิชาสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยเฉพาะสาขาสามัญว่ามีอะไรบางอย่างมากน้อยเพียงไร โดยใช้วิธีการส่งแบบสอบถามไปยังครูและนักเรียนในโรงเรียนต่าง ๆ ทั้งโรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนราษฎร์ โรงเรียนสาธิต และโรงเรียนในโครงการปรับปรุงของกรมวิสามัญศึกษาในจังหวัดพระนครและธนบุรี จำนวนประชากรทั้งสิ้น ๔๐๐ คน ครู ๑๐๐ คน นักเรียน ๓๐๐ คน ผลของการวิจัยปรากฏว่าวิธีการสอนของครูยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร โรงเรียนมีอุปกรณ์การสอนน้อยและยังไม่ทันสมัยนัก มีหนังสือสำหรับคนความน้อยเกินไป ครูจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรน้อยเกินไป และโรงเรียนไม่มีชุมนุมสังคมศึกษาสำหรับครูและนักเรียนใคร่ร่วมกันจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาให้ดีขึ้น ในตอนท้ายผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะว่าการที่จะปรับปรุงการสอนวิชาสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นให้ดีขึ้น คงอาศัยความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่าย เช่นตัวครูเอง จะต้องหาทางปรับปรุงบุคลิกภาพและวิธีการสอนของตนให้ดีขึ้นและหมั่นศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ

ต่อมาในปี พ.ศ.๒๕๐๕ พานี แสงวงกิจ^{๑๑} ได้ทำการวิจัยเรื่อง "แนวคิดเกี่ยวกับการปรับปรุงการสอนวิชาสังคมศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย" เพื่อสำรวจทัศนคติของครูและนักเรียนเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการเรียนการสอนวิชานี้ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสาขาสามัญ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงวิชาสังคมศึกษาให้ดีขึ้น โดยใช้วิธีการส่งแบบสอบถามไปยังครู ๕๑ คน และนักเรียนจำนวน ๒๗๓ คน จากโรงเรียนรัฐบาลในจังหวัดพระนครรวม ๑๔ โรงเรียน รวมประชากรทั้งสิ้น ๓๒๔ คน ผลของการวิจัยปรากฏ

002130

^{๑๐}จิตรบุญรวม เยาววัฒนา. "การสำรวจปัญหาและอุปสรรคในการสอนวิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น" วิทยานิพนธ์ประกอบปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา ๒๕๐๔.

^{๑๑}พานี แสงวงกิจ. "แนวคิดเกี่ยวกับการปรับปรุงการสอนวิชาสังคมศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย" วิทยานิพนธ์ประกอบปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา ๒๕๐๕.

ว่า ครูและนักเรียนส่วนมากมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ปัญหาที่ครูมักประสบกันเป็นส่วนมากคือ ปัญหาส่วนตัว คือ รายได้ และค่าจ้างงานการสอนที่ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ส่วนปัญหาในด้านการใช้อุปกรณ์การสอนนั้นปรากฏว่า อุปกรณ์การสอนของโรงเรียนยังมีน้อยและไม่ทันสมัยเท่าที่ควร และอุปสรรคสำคัญที่ขัดขวางการสอนวิชาสังคมศึกษาเป็นอย่างยิ่งคือ นักเรียนขาดความสนใจ ไม่เห็นความสำคัญของวิชานี้ นอกจากที่ครูและนักเรียนส่วนใหญ่ต้องการให้มีการปรับปรุงในด้านหลักสูตร คณะแนว เวลาเรียน หนังสือแบบเรียน ตลอดจนต้องการให้โรงเรียนปรับปรุงห้องสมุดและจัดหาหนังสือประกอบการค้นคว้าให้มากขึ้น ในตอนท้ายผู้วิจัยได้ขอเสนอแนะว่าการที่จะปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้นนั้น ต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่าย โดยเริ่มตั้งแต่กระทรวงศึกษาธิการ สถาบันฝึกนครูฝ่ายบริหารของโรงเรียน และตัวครูผู้สอนเอง

นอกจากนี้ยังมีการวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ในต่างประเทศอีกหลายเรื่องคือ

ในปี ค.ศ. ๑๙๕๔ Robert L. Jones, Jr.^{๑๖} ได้ทำการวิจัยเรื่อง A Study of Ethical Discriminatory Abilities Among Selected High School Students มีวัตถุประสงค์ที่จะเปรียบเทียบความสามารถในการเห็นความแตกต่างทางศีลธรรมจรรยา ระหว่างผู้ที่เคยกระทำคามผิดทางระเบียบวินัยกับผู้ที่เป็นผู้นำของนักเรียนในโรงเรียน High School และต้องการเพ่งเล็งศึกษาวิจัยความรับผิดชอบของโรงเรียนในด้านการอบรมที่ศีลธรรมและความประพฤติของนักเรียนด้วย การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างสภาพการณ์ที่เป็นปัญหาขึ้น ๑๐ ประการ ซึ่งจะอธิบายถึงระดับของความผิดทางวินัยที่ปรากฏอยู่ในโรงเรียน High School ทั่ว ๆ ไป จากนั้นก็จะนำเรื่องราวที่สร้าง

^{๑๖} Robert L. Jones, Jr. "A Study of Ethical Discriminatory Abilities Among Selected High School Students" School of Education, Indiana University, 1958.

ซึ่งมานี้ไปอ่านให้นักเรียนชาย ๔๐ คนแห่งโรงเรียน Martinsville High School ทั้งในขณะที่ทำการสัมภาษณ์เป็นส่วนตัว ประชากรที่คัดเลือกมาศึกษาในครั้งนี้ จะแบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม ๆ ละ ๑๕ คน ๒ กลุ่มแรกประกอบด้วยนักเรียนซึ่งมี Record ที่เคยกระทำความคิดในคาบระเบียงวิสัย กลุ่มหนึ่งเป็นนักเรียนในเมือง อีกกลุ่มหนึ่งเป็นนักเรียนนอกเมือง ๒ กลุ่มถัดมาเป็นนักเรียนที่เป็นผู้นำของโรงเรียนในเมืองและนอกเมือง ๒ กลุ่มสุดท้ายเป็นนักเรียนที่คัดเลือกมาจากการสุ่มตัวอย่างนักเรียนเอง ทั้งในเมืองและนอกเมือง คำตอบของนักเรียนที่ได้มาจากการสัมภาษณ์จะถูกบันทึกไว้เป็นคำพูด แล้วจึงนำมาคัดลอกเป็นคำพิมพ์เรียงตามลำดับคำตอบ เพื่อนำเสนอต่อผู้ที่ทำการประเมินผล ๕ คน การประเมินผลคำตอบ จะคิดออกมาเป็นตัวเลขมี scale ตั้งแต่ ๐-๑๐๐ ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการใช้ Rankcorrelation, T - test ปรากฏว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางความสามารถในการเห็นความแตกต่างทางศีลธรรมจรรยา ระหว่างผู้กระทำความคิดทางวิสัยในเมืองกับผู้นำในเมือง ระหว่างผู้กระทำความคิดทางวิสัยในเมืองกับกลุ่มที่ควบคุมไม่ให้ออกไปคิดในเมือง ระหว่างกลุ่มผู้กระทำผิดทางวิสัยชนบทกับกลุ่มที่ควบคุมไว้ไม่ให้ออกไปคิดในชนบท นอกจากนี้ยังพบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างกลุ่มที่ควบคุมไว้ในเมืองกับกลุ่มผู้นำในเมือง ระหว่างกลุ่มที่ควบคุมไว้จากชนบทกับกลุ่มผู้นำชนบท ระหว่างกลุ่มที่กระทำผิดในเมืองกับชนบท ระหว่างกลุ่มผู้นำในเมืองกับชนบท ระหว่างกลุ่มที่ควบคุมไว้ในเมืองกับชนบท เมื่อได้ผลการวิจัยดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มนักเรียนทั้ง ๔๐ คนนี้ใหม่ ออกเป็น ๕ กลุ่ม โดยอาศัย Record จาก Martinsville High School เพื่อนำมาเป็นรากฐานในการประเมินผลสถานะทางเศรษฐกิจและครอบครัวตลอดจนสภาพทางบ้านของนักเรียน ผลการวิเคราะห์จาก F-test ปรากฏว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางความสามารถในการเห็นความแตกต่างทางศีลธรรมจรรยาของกลุ่มที่แบ่งใหม่นี้ จากผลของการวิจัยในครั้งนี้ได้เป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ทุกประการ การค้นพบจากการวิจัยในครั้งนี้อาจสรุปได้ว่า แต่ละคนมีความสามารถแตกต่างกันในการแยกแยะหรือเห็นความแตกต่างทางความประพฤติหลาย ๆ ประเภทที่แสดงออกมา นักเรียนที่มีประวัติว่าเคยเป็นผู้มี

ความนึกทางวินัยนั้น มักจะมีแนวโน้มที่มาจากครอบครัว สถานะทางเศรษฐกิจและสภาพของบ้านที่พอใช้หรือไม่ค่อยคึก ขพะเคียวกับ นักเรียนที่มีประวัติของความเป็นผู้นำก็จะมีแนวโน้มที่มาจากครอบครัวที่มีสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่ค่อนข้างจะดีกว่า นอกจากนั้นสภาพของบ้านยังมีอิทธิพลต่อการพัฒนาลักษณะนิสัยของเด็กวัยรุ่นมากกว่าสภาพทางเศรษฐกิจอีกด้วย

ต่อมาในปี ค.ศ. ๑๙๖๕ Ramon R. Reid ^{๑๑} ได้ทำการวิจัยเรื่อง "Moral and Spiritual Values: To Teach or not to Teach?" มีความมุ่งหมายที่จะสำรวจทัศนคติของครูเกี่ยวกับการสอนศีลธรรมและคุณค่าทางจิตใจในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาทั่วไป โดยผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่า ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา รู้สึกว่า ศีลธรรมจรรยาและคุณค่าทางจิตใจควรจะได้เน้นในห้องเรียนและครูมีความสำคัญมากเพราะเป็นผู้ที่มีอำนาจ และทราบว่าควรจะได้เน้นในชั้นใดบ้าง และครูควรมีคู่มือไว้ใช้ประกอบการสอน ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยครั้งนี้โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ครูในโรงเรียนมัธยมจาก San Diego City School ควบการสุ่มตัวอย่างจากครูที่สอนในหมวดวิชาต่าง ๆ คือ วิชาศิลปศึกษา วิชาภาษาอังกฤษ วิชาเศรษฐศาสตร์ วิชาอุตสาหกรรมศิลป์ วิชาคณิตศาสตร์ วิชาดนตรี วิชาพลศึกษา วิชาวิทยาศาสตร์ และวิชาสังคมศึกษา ในโรงเรียน Junior High School จำนวน ๒๑ คน และจากโรงเรียน Senior High School จำนวน ๔๒ คน เพื่อตามความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการสอนศีลธรรมและคุณค่าทางจิตใจ การสัมภาษณ์จะเรียงคำถามจากลักษณะคำถามทั่วไปจนถึงคำถามเฉพาะ รวมทั้งสิ้น ๔ คำถาม ผลการวิจัยปรากฏว่า ครู San Diego เห็นว่าครูทุกคนควรสอนศีลธรรมจรรยาและคุณค่าทางจิตใจในห้องเรียน นอกจากนั้นครูใน Junior High School มีความเห็นว่า ควรจะเน้นการสอนเกี่ยวกับศีลธรรมจรรยาและคุณค่าทางจิตใจมากกว่า ครูใน Senior High School แต่คนที่น่าสนใจก็คือ ครู Senior High School เห็นว่า ครูที่สอนในวิชาต่าง ๆ ควรจะได้แทรกการสอนศีลธรรมไว้ด้วย

^{๑๑}Ramon R. Reid. "Moral and Spiritual Values: To Teach or Not to Teach?" Journal of Secondary Education, Vol. 40, No. 2, February, 1965. p. 77-80.

ในวิชาที่สอน มากกว่าครูใน Junior High School และครูที่มีประสบการณ์มากกว่า ๒๐ ปีขึ้นไป จะมีความรู้สึกรุนแรงกว่าครูที่มีประสบการณ์มากกว่า ๕ ปี ในเรื่องที่ว่าควร จะจัดการสอนศีลธรรมโดยตรง ซึ่งครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่าเห็นว่า ไม่ควรจัดสอนโดยตรง เกี่ยวกับหนังสือคู่มือการสอนศีลธรรมนั้น ปรากฏว่าครูหลายคนไม่รู้เรื่องหนังสือคู่มือที่มีคุณค่า สำหรับครู และครูส่วนมากไม่เคยใช้หนังสือคู่มือเลย แม้ว่าครูเรื่องหนังสือคู่มือก็ก็ตาม ใน ทรรศนะของการวิจัยผู้วิจัยได้เสนอแนะไว้ว่า หากประเทศยังคงปล่อยให้เป็นอย่างนี้ ไม่มี การสอนเรื่องคุณค่าทางจิตใจแล้วก็อาจจะเกิดปัญหาใหญ่ทางด้านศีลธรรมว่า คนเราไม่มี ศีลธรรมจรรยาและไม่มีคุณค่าทางจิตใจ จิตใจไม่งาม ดังนั้น ครูทุกคนที่สอนวิชาต่าง ๆ ทุก วิชาที่ควรจะได้เอาใจใส่อบรมนักเรียนให้มีจิตใจที่เจริญค้ำบ คือ สอนให้มีศีลธรรมจรรยา ที่ มีคุณค่าทางจิตใจค้ำบ เพื่อจะได้เป็นพลเมืองดีของชาติต่อไปในอนาคต

ปี ค.ศ. ๑๙๖๙ John F. Eible^{๑๔} ได้ทำการวิจัยเรื่อง "Moral Judgment of Children In Need of Parents" เพื่อที่จะศึกษาว่า มีความ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในเรื่องของ Moral Judgment ระหว่างกลุ่มอายุและเพศของ เด็กหรือไม่ อะไรเป็นผลจากการบังคับของผู้ใหญ่ที่ต่อการสนองตอบเกี่ยวกับ Moral Judgment ของเด็กเหล่านี้ ความร่วมมือของกลุ่มเพื่อนและการตอบแทนซึ่งกันและกันจะมี ผลอะไรบางต่อการสนองตอบเกี่ยวกับ Moral Judgment ของเด็ก และสติปัญญา กับคำตอบทาง Moral Judgment จะมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่ การ วิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีแจกข้อทดสอบแก่เด็กที่คัดเลือกไว้ศึกษาจำนวน ๑๔ คน ที่อาศัยอยู่ใน สถานเลี้ยงเด็ก โดยจะแบ่งอายุของเด็กออกเป็น ๓ กลุ่ม คือ อายุ ๖-๘ ปี อายุ ๑๐-๑๐ ปี อายุ ๑๔-๑๖ ปี ข้อทดสอบประกอบด้วยเรื่องราวที่ผู้วิจัยสร้างสภาพการณ์ขึ้น เพื่อให้ผู้ตอบ

^{๑๔}John F. Eible. "Moral Judgment of Children In Need of Parents" Dissertation Abstract, Vol.29, No.10, April 1969.

ใช้ความคิดพิจารณาในการตอบ นอกจากนั้นยังใช้เครื่องมืออื่น ๆ ประกอบการวิจัยครั้งนี้
 ควบคู่คือ Semantic Differential, The Vineland Social Maturity Scale
 and a Sociometric Measure ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับมาอาจสรุปได้ว่า
 อายุ เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญประการหนึ่งต่อระดับวุฒิภาวะของการประเมินคุณค่าทางศีล
 ธรรม ส่วนการสนองตอบทาง Moral Judgment ทั้งที่เป็นเพศหญิงและชาย ไม่มี
 ความแตกต่างกันมากนัก ส่วนการบังคับของผู้ใหญ่ความร่วมมือของกลุ่มเพื่อน และการยอม
 แพบ้างกันและกัน ยังไม่มีผลออกมาอย่างแน่ชัดนักต่อการสนองตอบทาง Moral Judgment
 ของเด็ก นอกจากนี้ยังปรากฏว่า เด็กที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่ซับซ้อน บ่มดูจจำกัด
 ทางด้านการพัฒนาวุฒิภาวะในทาง Moral Judgment ควบ จากการคบพบบน แสดง
 ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า สิ่งแวดล้อม ระดับเศรษฐกิจและสังคม ประสมการณ์ของเด็กมีอิทธิ
 พลต่อระดับวุฒิภาวะในทาง Moral Judgment ของเด็กเป็นอย่างมาก และเด็กที่คง
 การพ่อแม่เหล่านี้มีแนวโน้มที่จะเป็นอิสระในการสนองตอบทาง Moral Judgment
 มากกว่าที่จะพิจารณาจากผู้ใหญ่หรือเพื่อน เพื่อให้ได้การสนองตอบที่เหมาะสม

ในปีเดียวกันนี้ William Harry Yound * ได้ทำการวิจัยเรื่อง "Teaching
 About Religion in Secondary School Social Studies
 เพื่อมุ่งที่จะวิเคราะห์ปัญหาทางการสอนศาสนาในวิชาสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษา และเสนอแนะ
 Resource Unit สำหรับการสอนเกี่ยวกับศาสนาของโลกที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์
 หรือวัฒนธรรมของโลก โดยใช่วิธีการวิจัยแบบการตรวจสอบและสำรวจปัญหาทางการสอน
 ศาสนาในวิชาสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษา ใบต้นแรกผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบอย่างคร่าว ๆ
 ในด้านแบบแผนของการสอนศาสนาในประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและกฎหมายของ
 สหรัฐอเมริกา รวมทั้งปัญหาของการสอนศาสนาในสมัยนี้ด้วย ชั้นที่ ๒ เป็นการสำรวจลักษณะ
 พื้นฐาน และวิธีการสอนสังคมศึกษา รวมทั้งสำรวจปัญหาและวิเคราะห์ความเข้าใจในการตั้ง

*William Harry Yound. "Teaching About Religion in Secondary
 School Social Studies" Dissertation Abstract. Vol.29, No.10, April 1969.

วัตถุประสงค์ของการสอนศาสนาที่ปรากฏออกมาในทางพฤติกรรม ชั้นที่ ๓ เป็นการสำรวจ ปัญหาเกี่ยวกับการศึกษาวิชาสังคมศึกษาในปัจจุบัน โดยเฉพาะเรื่องของจุดมุ่งหมายของการสอน การพัฒนาหลักสูตรให้ตรงกับการศึกษาประวัติศาสตร์หรือวัฒนธรรม และการสอนให้นักเรียนเกิดความคิดใคร่ครวญ (Reflective Thinking) จากนั้น ผู้วิจัยจึงนำผลของการศึกษาทั้ง ๓ ชั้นนี้ มาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ในด้าน การวางแผนการสอนศาสนาต่าง ๆ ของประชาชนชาวอินเดีย ญี่ปุ่น ตะวันออกกลาง และสหรัฐอเมริกา โดยนำข้อเขียนและคำอธิบายของชาวฮินดู ของพระสงฆ์นิกายเซน ของพวกมุสลิม และของพระนิกายโรมันคาทอลิก และนิกายโปรเตสแตนต์ มาวิเคราะห์ในด้าน ความเชื่อนี้ซึ่ พิธีกรรมและหารปฏิบัติต่าง ๆ ของประชาชนที่มีต่อศาสนานั้น ๆ ข้อเสนอแนะ จากข้อเขียนและคำอธิบายต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์นี้ สามารถจะนำมาใช้เป็นแหล่ง ที่จะใช้เป็นแนวทาง — สำหรับวิธีการเรียนการสอนเกี่ยวกับศาสนาแบบ Inquiry-Centered Methods ได้ นอกจากนี้ในหน่วยการสอน ครูก็ควรจะพยายามค้นหาวิธีการส่งเสริมเรา ใจให้นักเรียนช่วยกันตั้งกฎเกณฑ์ และขอสรุปอย่างกว้าง ๆ เกี่ยวกับศาสนาที่มีต่อกัน ในสังคมเพื่อจะได้อธิบายให้ลักษณะของประเพณีที่ต่างกันทางศาสนากระจ่างชัดเจนนขึ้น และครู ก็ควรจะหลีกเลี่ยงการประเมินคุณค่าและการเปรียบเทียบคุณค่าของประเพณีทางศาสนา แต่ละศาสนาที่แตกต่างกันด้วย